

Filmovi Yorgosa Lanthimosa rijetko koga ostavljaju ravnodušnim – ili ih obožavate, ili ih ne možete smisliti. No bez obzira na to u koji se tabor svrstali, mnogi će se složiti s činjenicom da su filmovi koje režira prepoznatljivo njegovi te da u njima često ne znate što vas očekuje nakon što se ugase svjetla u kinodvorani. ¶ Lanthimosov zasad posljednji film Bugonia nije iznimka. To je priča o dvojici teoretičara zavjere – Teddyju Getzu i njegovu bratiću Donu, koji otimaju Michelle Fuller, direktoricu farmaceutske korporacije, pod sumnjom da je izvidnica izvanzemaljske rase Andromedaca pristiglih na Zemlju s ciljem kolonizacije i uništavanja njezinih resursa. ¶ Lanthimosovi svjetovi na prvi su pogled slični našem, no okvir koji ih okružuje kao da je nakrivljen, temelji na kojima su izgrađeni kao da su iščašeni, a odnosi ljudi jedna drugima, svijetu i sami na sebi asinkroni su i aritmični. Ključ je pristupu koji Lanthimos sustavno provodi u svojim eksperimentiranim ostvarenjima, kao što su Očnjak (2009) i Kinds of Kindness (2024), pa do od šire publike prihvaćenijih Miljenica (2018) i Ubogih stvorenja (2023), u kojima se originalno, uznemirujuće i zaigrano istražuje različite vrste emocionalnih, društvenih i političkih manipulacija. ¶ Bugonia je specifična jer se Lanthimos ovdje prvi put otvoreno uhvatio u koštac s Zeitgeistom, stanjem duha suvremene civilizacije, posebice osjećajem tjeskobe koje mnogi osjećaju pred silnicama koje oblikuju današnju stvarnost nepremostivim klasnim razlikama, ideološkom podijeljenošću i nerazumljivosti dijaloga, nepovjerenjem u medije, informacije i činjenice, a sve pod Damoklovim mačem ekološke katastrofe i moguće apokaliptičnog rata. „Mi ne upravljamo ovim brodom,“ reći će Teddy, „nego oni“. Bugonia je komedija apsurga o bespomoćnosti u suvremenom svijetu, očajničko pokušaj pronalaženja smisla u dezorijentirajućem kaosu koji ga obilježava i alegija o mogućnosti njegova samouništenja. ¶ Ciklus Bugonia: Fusnote podijeljen je u četiri manje cjeline, sastavljen od filmova koji se tonirski podudaraju. Uključuje Spasimo zeleni planet, južnokorejski film Janga Joon-hwana, čiji je Bugonia remake, kao i niz drugih naslova koji u različitim žanrovskim i kulturološkim kontekstima istražuju teme nepremostivog društvenog jaza, zaviđenosti u informacijskom mjesuriću, težnju za temeljitom obnovom svijeta, ali i sitenski preu (auto)destrukcije.

PRAKTIČNE INFORMACIJE

Kino Kinoteka
Kordunska 1, 10 000 Zagreb

Ulaznice je moguće kupiti online na www.ulaznice.hr ili svakodnevno u radno vrijeme blagajne kina. Na blagajni kina ulaznice je moguće platiti gotovinom i kreditnim karticama (Maestro, Mastercard, Mastercard Electronic, Visa, Visa Electron, Vpay), uz opciju beskontaktnog plaćanja. Cijena ulaznice je 5 €.

Blagajna se otvara sat vremena prije svake projekcije.
Rezervacije ulaznica nisu moguće.
Broj telefona blagajne: +385 (0)1 5619 189
Mail: kinoteka@centarcesarec.hr

Zadržavamo pravo izmjene programa i pravila o ulaznicama.

Više informacija o kinu Kinoteka i terminima prikazivanja filmova potražite na www.kinokinoteka.hr

kino
KINOTEKA

Program kina Kinoteka održava se uz potporu Grada Zagreba i Hrvatskog audiovizualnog centra

BUGONIA:

Fusnote

MARIO KOZINA

Bugonia (2025.)

Program inspiriran Bugonijom Yorgosa Lanthimosa — filmovima na koje se nastavlja ili temom podsjeća.

Filmovi Yorgosa Lanthimosa rijetko koga ostavljaju ravnodušnim – ili ih obožavaju, ili ih ne možete smisliti. No bez obzira na to u koji se tabor svrstali, mnogi će se složiti s činjenicom da su filmovi koje režira prepoznatljivo *njegovi* te da u njima često ne znate što vas očekuje nakon što se ugase svjetla u kinodvorani.

Lanthimosov zasad posljednji film *Bugonia* nije iznimka. To je priča o dvojici teoretičara zavjere – Teddyju Getzu i njegovu bratiću Donu, koji otimaju Michelle Fuller, direktoricu farmaceutske korporacije, pod sumnjom da je izvidnica izvanzemaljske rase Andromedaca pristiglih na Zemlju s ciljem kolonizacije i uništavanja njezinih resursa.

Lanthimosovi svjetovi na prvi su pogled slični našem, no okvir koji ih okružuje kao da je nakrivljen, temelji na kojima su izgrađeni kao da su iščašeni, a odnosi likova prema drugima, svijetu i samima sebi asinkroni su i aritmični. Riječ je o strategiji izgradnje svijeta koju Lanthimos sustavno provodi u svojim eksperimentalnijim ostvarenjima, kao što su *Očnjak* (2009) i *Kinds of Kindness* (2024), pa do od šire publike prihvaćenijih *Miljenice* (2018) i *Ubogih stvorenja* (2023), u kojima originalno, uznemirujuće i zaigrano istražuje različite vrste emocionalnih, društvenih i političkih manipulacija.

Bugonia je specifična jer se Lanthimos ovdje prvi put otvoreno uhvatio u koštac s *Zeitgeistom*, stanjem duha suvremene civilizacije, posebice osjećajem tjeskobe koju mnogi osjećaju pred silnicama koje oblikuju današnju stvarnost: nepremostivim klasnim razlikama, ideološkoj podijeljenosti i nemogućnosti dijaloga, nepovjerenjem u medije, informacije i činjenice, a sve pod Damoklovim mačem ekološke katastrofe i mogućeg nuklearnog rata. „Mi ne upravljamo ovim brodom,“ reći će Teddy, „nego oni“. *Bugonia* je komedija apsurdna o bespomoćnosti u suvremenom svijetu, očajnički pokušaj pronalaženja smisla u dezorijentirajućem kaosu koji ga obilježava i elegija o mogućnosti njegova samouništenja.

Ciklus **Bugonia: Fusnote** podijeljen je u četiri manje cjeline, sastavljen od filmova koji se tematski podudaraju. Uključuje *Spasimo zeleni planet!*, južnokorejski film Janga Joon-hwana, čiji je *Bugonia* remake, kao i niz drugih naslova koji u različitim žanrovskim i kulturološkim kontekstima istražuju teme nepremostivog društvenog jaza, zarobljenosti u informacijskom mjehuriću, težnju za temeljitom obnovom svijeta, ali i sirenski pjev (auto)destrukcije.

NEPRIJATELJSKO UVJERAVANJE

PATTY HEARST (1988), R. PAUL SCHRADER

STRADANJE IVANE ORLEANSKE

(LA PASSION DE JEANNE D'ARC, 1928), R. CARL THEODOR DREYER

STAKLENI KAVEZ (TRAS EL CRISTAL, 1986), R. AGUSTÍ VILLARONGA

IZMEĐU NEBA I PAKLA (TENGO KU TO JIGOKU, 1963), R. AKIRA KUROSAWA

U VLASTITOM MJEHURIĆU

KUKCI (BUG, 2006), R. WILLIAM FRIEDKIN

MISERY (1990), R. ROB REINER

OČNJAK (KYNODONTAS, 2009), R. YORGOS LANTHIMOS

BITKA ZA BITKOM

VUČJE BRATSTVO (LE PACTE DES LOUPS, 2001), R. CHRISTOPHE GENS

V KAO VENDETTA (V FOR VENDETTA, 2005), R. JAMES MCTEIGUE

ELEGIJA ZA KRAJ SVIJETA

ISPOD KOŽE (UNDER THE SKIN, 2013), R. JONATHAN GLAZER

MAJKA! (MOTHER!, 2017), R. DARREN ARONOFSKY

SPASIMO ZELENi PLANET! (JIGUREUL JIKYEORA!, 2003.), R. JANG JOON-HWAN

NEPRIJA- TELJSKO UVJERA- VANJE

SRIJEDA | 10.12.

PATTY HEARST

TRILER

US | 1988 | 108 MIN

DISTRIBUCIJA: Park Circus

REŽIJA: Paul Schrader

IGRAJU: Natasha Richardson, William Forsythe, Ving Rhames, Frances Fisher, Jodi Long

Istinita priča o otmici Patricije Hearst, unuke izdavačkog moćnika Williama Randolpha Hearsta, koju su 1974. organizirali pripadnici militantne organizacije Symbionese Liberation Army. Vrijeme provedeno s otmičarima navelo ju je da preispita vlastiti način života, ali i da im se aktivno priključi u borbi za ostvarenje ciljeva.

Otmica i njezine posljedice prometnule su se u prvorazredni medijski i društveni skandal, zahvaljujući kojem je Patricia Hearst prerasla u medijsku ličnost i postala pop kulturna ikona. Mnogo se spekuliralo o motivima njezina priključivanja otmičarima: je li ono bilo iz uvjerenja, nužnosti ili posljedica „ispiranja mozga“, što je verzija koju je Hearst zastupala za vrijeme suđenja te u kasnije objavljenim memoarima, na kojima je film Paula Schradera i utemeljen.

Schrader se vjerno drži Hearstine verzije priče, a pritom halucinantnim snimateljskim postupcima (neobičnim rakursima, plutaju-

ćim pokretima kamere, stiliziranim osvjetljenjem i atmosferskom glazbom Scotta Johnstona) rekonstruirati njezino iskustvo, od stanja senzorne deprivacije u kojem je proveo zatočeništvo do kasnijih pljački i suđenja.

Rezultat je bressonovski ambiciozna priča o slučaju, čija je ambivalentnost bila posljedica nepremostivog ekonomskog, klasnog i rasnog jaza, koji još uvijek obilježava američko društvo.

ČETVRTAK | 11.12.

STRADANJE IVANE ORLEANSKE

La passion de Jeanne d'Arc

POVIJESNA DRAMA

FR | 1928 | 82 MIN

DISTRIBUCIJA: Gaumont

REŽIJA: Carl Theodor Dreyer

IGRAJU: Renée Jeanne Falconetti, Eugène Silvain, André Berley, Maurice Schutz, Antonin Artaud

Godina je 1431. Nakon što je predvodila Francuze u brojnim bitkama protiv Engleza tijekom Stogodišnjeg rata, Ivana Orleanska pada u zarobljeništvo. Njezini tamničari vode je u Rouen, gdje joj francuski svećenici odani Englezima sude pod optužbom za herezu. Tijekom niza iscrpljujućih ispitivanja tužitelji će pokušati pronaći grešku u Ivaninu uvjerenju da je vojna protiv neprijatelja bila zadatak koji je dobila od samog Boga.

Nastao na samome vrhuncu nijemog razdoblja kinematografije, *Stradanje Ivane Orleanske* Carla Theodora Dreyera spada među ostvarenja koja su dokazala da je film mnogo više od tehničke novotarije i sajamske atrakcije te da specifičnom uporabom svojih izražajnih sredstava – u ovom slučaju kompozicijom kadra i glumom – doista može dosegnuti izražajnost, složenost i transcenciju tradicionalne umjetnosti. Dreyer je priču utemeljio na stvarnim zapisima sa suđenja, a umjesto stilizirane šminke, koja je obilježila estetiku nijemoga filma, oslonio se o oblikovanje svjetla i krupne kadrove,

zbog čega film i danas djeluje upečatljivo i moderno. Renée Falconetti ostvarila je jednu od najintenzivnijih glumačkih izvedbi ikad zabilježenih na filmu, a zahvaljujući temi manipulacije duhovnosti i vjerskih osjećaja u dnevno-političke svrhe Dreyerov film i danas ostaje aktualan.

Film je zbog kritičkog prikaza sprege crkve i politike dugo bio cenzuriran, a integralna Dreyerova verzija pronađena je 1981. godine u psihijatrijskoj bolnici blizu Osla. U Kinoteci prikazujemo restauriranu cjelovitu inačicu filma.

PETAK | 12.12.

STAKLENI KAVEZ

Tras el cristal

PSIHOLOŠKI TRILER, HOROR
ES | 1986 | 111 MIN
DISTRIBUCIJA: Filmax
REŽIJA: Agustí Villaronga
IGRAJU: Günter Meisner, Marisa Paredes,
David Sust

Klaus je bivši nacistički liječnik, koji je u logorima iz užitka mučio i ubijao dječake. Danas živi u katalonskom selu sa svojom obitelji, gdje potajice nastavlja s okrutnom praksom. Pomislivši da su ga otkrili, Klaus se pokušava ubiti skokom kroz prozor, što ga ostavlja nepokretnim i ovisnim o umjetnim plućima. Jednoga dana na vratima njegova doma pojavi se tajanstveni mladić Angelo, koji postaje Klausov bolničar. No brzo postaje jasno da Angelo ima skriven plan, koji nadilazi strast za osvetom.

Filmski i televizijski redatelj Agustí Villaronga jedan je od najistaknutijih španjolskih filmaša, čiji opus – unatoč čestoj prisutnosti na velikim međunarodnim festivalima – i dalje ostaje slabo poznat u filmskim krugovima. Beskompromisnost u pristupu pokazao je već u dugometražnom prvijencu *Stakleni kavez*, gdje se objeručke prihvatio tabu-teme od koje bi većina redatelja (i gledatelja) pobjegla glavom bez obzira.

Dijelom inspiriran Gillesom de Raisom, francuskim vojskovođom iz 15. stoljeća koji je služio pod Ivanom Orleanskom i kasnije pogubljen zbog ubojstva nekoliko stotina djece, *Stakleni kavez* ritualiziranom mizanscenom i erotiziranim nasiljem nastavlja tradiciju transgresivnih klasika kao što su *Noćni portir* (1974) i *Salò ili 120 dana Sodome* (1976), koji su beskompromisno istraživali destruktivnu zarobljenost u petlji osobnih i povijesnih trauma. Fetišističku privlačnost fašizma dio je kritičara protumačio i kao Villaronginu reakciju na nasljeđe Francove diktature, koja je zemlju svojevremeno pretvorila u veliki zatvor, a dio stanovnika u suučesnike represije i progona, s čime se španjolsko društvo tek počelo suočavati.

Stakleni kavez upečatljivo je, hrabro, ali i krajnje nelagodno ostvarenje kakvo danas ne bi moglo biti snimljeno, a napominjemo da se zbog uznemirujućeg sadržaja preporučuje gledateljima koji vole biti izazvani i ne boje se izaći iz vlastite zone komfora.

SUBOTA | 13.12.

IZMEĐU NEBA I PAKLA

Tengoku to jigoku

KRIMINALISTIČKA DRAMA, TRILER
JP | 1963 | 143 MIN
DISTRIBUCIJA: Films sans frontières
REŽIJA: Akira Kurosawa
IGRAJU: Toshiro Mifune, Tatsuya Nakadai,
Kyōko Kagawa, Tatsuya Mihashi

Upravni odbor jedne tvornice cipela podijeljen je između rukovoditelja koji žele proizvoditi jeftine i nekvalitetne cipele te ostarjelog najvećeg dioničara koji se zalaže za izdržljivu, ali ne i modernu obuću. Bogati industrijalac Kingo Gondō potajno se sprema preuzeti kontrolu nad tvornicom, a u tu svrhu založio je vlastitu imovinu. No večer prije realizacije plana Gondō prima telefonski poziv osobe koja tvrdi da je otela njegova sina Juna i traži otkupninu od 30 milijuna jena. Gondō je spreman platiti traženi iznos, no njegov stav se mijenja kada sazna da su otmičari zabunom otieli Shin'ichi, Junova prijatelja i sina obiteljskog vozača. Otmičari i dalje inzistiraju na otkupnini, što Gonda stavlja u moralnu dilemu: hoće li realizirati poslovne ambicije nauštrb otetog djeteta?

Iako među širom publikom poznatiji kao redatelj impozantnih povijesnih spektakala, Akira Kurosawa režirao je i filmove suvremene tematike, a među najbolje spada upravo

Između neba i pakla. Inspiriran romanom King's Ransom američkog majstora krimi-proze Eda McBainea, *Između neba i pakla* oslanja se o trilerski zaplet kako bi pružio kritički pogled na naličje japanskog ekonomskog i industrijskog booma, posebice na etičnost poslovanja, utjecaja konzumerističkih vrijednosti i sve većih razlika između bogatih i siromašnih.

Film je ostvario veliki uspjeh u japanskim kinima, a uz Kurosawinu vještu režiju ističe se i odličan nastup Toshiro Mifunea, koji je uvjerljivo dočarao središnju moralnu dilemu i Kurosawin humanizam.

Američki remake filma svojevremeno je planirao režirati Martin Scorsese, da bi ga ove godine realizirao Spike Lee (*Highest 2 Lowest*). Film je poznat i pod naslovom *Veliki i mali*.

U VLA-STITOM MJEHURI-ĆU

SRIJEDA | 17.12.

KUKCI

Bug

Agnes White radi kao konobarica u ruralnoj Oklahomi, a bijeg od svoje turbulentne prošlosti – nestanka sina, nasilnog muža – pronalazi u opijateljima. Jednoga dana njezina prijateljica upoznaje je s Peterom Evansom, paranoidnim osobnjakom uvjerenim u teorije zavjere. Rasklimane psihološkim problemima i osjećajem neizvjesnosti, temelje njihove krhke psihe uskoro će početi nagrizati „kukci“.

Premda u nastavku karijere nikada nije dosegao popularnost kakvu je uživao 1970-ih, William Friedkin, autor uspješnica *Francuska veza* (1971) i *Egzorcist* (1973), doživio je manju renesansu pred kraj karijere zahvaljujući suradnji s dramatičarem i glumcem Tracyjem Lettsom, široj publici poznatog po nagrađivanom komadu *Kolovoz u okrugu Osage* (2007). Letts se u svojim dramskim tekstovima prometnuo u vrhunskog kroničara dezintegracije tradicionalnih američkih vrijednosti, nagriženih ekonomskih problema, opijateljima i kriminalom, što su teme koje ni Friedkinu nisu strane.

PSIHOLOŠKI TRILER, HOROR
US | DE | 2006 | 102 MIN
DISTRIBUCIJA: Film Bank Media
REŽIJA: William Friedkin
IGRAJU: Ashley Judd, Michael Shannon,
Lynn Collins, Brian F. O'Byrne,
Harry Connick Jr.

Friedkin u *Kukcima* vješto koristi komorni karakter predloška kako bi gledatelje uvukao u središte uragana paranoje svojih protagonista. Od velike pomoći pritom su nadahnuti nastupi Ashley Judd i Michela Shannona, čija gluma doseže manični intenzitet opsjednute Linde Blair. Rezultat je djelo koje pleše na ivici crne komedije i psihološkog horora, a koje vjerno dočarava stropošavanje u grotlo društvenih i osobnih psihoza.

Friedkin i Letts ponovili su suradnju pet godina kasnije na filmu *Ubojiti Joe* (2011), još jednim makabričnim izletom u psihosocijalnu patologiju suvremene *americane*.

ČETVRTAK | 18.12.

MISERY

PSIHOLOŠKI TRILER
US | 1990 | 107 MIN
DISTRIBUCIJA: Park Circus
REŽIJA: Rob Reiner
IGRAJU: Kathy Bates, James Caan,
Frances Sternhagen, Richard Farnsworth,
Lauren Bacall

Paul Sheldon je uspješni pisac sentimentalnih romana, koji se odlučio riješiti *Misery*, junakinje koja ga je proslavila. Na putu iz Colorada prema New Yorku strada u prometnoj nesreći izazvanoj snježnom olujom iz koje ga spašava Annie Wilkes, medicinska sestra i njegova velika obožavateljica. No kada Annie sazna da za Sheldonove planove s njezinom omiljenom književnom heroinom, učinit će sve da je održi na životu.

Nakon što je 1986. godine u *Ostani uz mene* s velikim uspjehom adaptirao novelu *Tijelo* Stephena Kinga, američki redatelj Rob Reiner prihvatio se ekranizacije jednog od najuspješnijih Kingovih romana – *Misery*. Rezultat je psihološki triler dostojan Hitchcocka: napeta igra psihološkog nadmudrivanja i cinična meditacija o opčinjavajućem, a u ovom slučaju i toksičnom odnosu fikcije, autora i čitatelja.

Reinerov film čest je gost na listama najuspješnijih adaptacija Kingovih romana te

najboljih psiholoških trilera svih vremena, a nezaboravna interpretacija zlikovke Annie donijela je Kathy Bates Oscara za najbolju glumicu.

Korejski redatelj Jang Joon-hwan izjavio je da ga je upravo *Misery* inspirirala na *Spasimo zeleni planet!*. Iako mu se Reinerov film svidio, zaključio je da liku Annie Wilkes nedostaje dubine, zbog čega je u svoj film odlučio ispričati upravo iz perspektive otmičara.

PETAK | 19.12.

OČNJAK

Kynodontas

CRNA KOMEDIJA
GR | 2009 | 97 MIN
DISTRIBUCIJA: MK2
REŽIJA: Yorgos Lanthimos
IGRAJU: Christos Stergioglou, Michelle Valley, Angeliki Papoulia, Christos Passalis, Mary Tsoni, Anna Kalaitzidou

Otac, majka i njihovo troje djece žive u kući na rubu grada. No djeca su već odrasla, a pritom nikada nisu napustila kuću. Roditelji ih odgajaju i zabavljaju na način na koji drže primjerenim, bez ikakvog utjecaja vanjskog svijeta. Jedina osoba kojoj je dopušten ulazak u kuću je Christina, zaštitarka u očevoj tvrtki, koja zadovoljava seksualne potrebe sina i prijateljica je najstarijoj sestri.

Danas je teško rekonstruirati estetski šok *Očnjaka* Yorgosa Lanthimosa, filma koji je međunarodnu publiku upoznao s vizijom stvarnosti postavljenoj na toliko apsurdnim temeljima da nije jasno je li to što gledamo realnost ili fantastika. Uspjeh filma ne samo da je vratio grčku kinematografiju na kinematografsku kartu svijeta te pomogao etablirati autore prepoznate pod etiketom *čudnog vala*, nego je predstavio estetiku dovoljno specifičnu da se u njoj pronađu i autori na različitim stranama svijeta, uključujući i naše Andriju Mardešića i Davida Kapca u *Stricu* (2022).

Film je ugledao mrak kinodvorana neposredno nakon što su Natasha Kampusch i zlodjela Josefa Fritzla izašli iz svojih podruma, što je apsurdnoj premisi zapleta dalo dojam autentičnosti, a kroz danas prepoznatljivu kombinaciju stilizirane glume, nekonvencionalnog kadriranja i montaže na originalan je način reinterpretirao priče o odrastanju, posebice onoga pod pritiskom patrijarhata, tradicije i iskrivljenih obiteljskih odnosa.

Metode podučavanja kroz iskrivljavanje značenja svakodnevnih riječi podsjećaju na efekt „komore odjeka“ – pojam koji se odnosi na zarobljenost u digitalnoj algoritamskoj petlji društvenih mreža koja ojačava postojeća i često pogrešna uvjerenja odbacujući ono što bi ih moglo dovesti u pitanje. To kao posljedicu ima društvenu polarizaciju i otuđenje, što je tema kojom se Lanthimos pozabavio i u *Bugoniji*. *Očnjak* je osvojio glavnu nagradu programa Poseban pogled u Cannesu, a bio je nominiran za Oscara u kategoriji najboljeg stranog filma. U programu prikazujemo nedavno restauriranu inačicu filma.

BITKA ZA BITKOM

PETAK | 2.1.

VOUČJE BRATSTVO

Le pacte des loups

POVIJESNA DRAMA, TRILER
FR | 2001 | 150 MIN
DISTRIBUCIJA: Tamasa
Režija: Samuel Le Bihan, Vincent Cassel, Émilie Dequenne, Monica Bellucci, Jérémie Renier, Mark Dacascos

Godine 1964. kralj Luj XV. šalje svog izaslanika Grégoirea de Fonsaca da istraži seriju ubojstava u pokrajini Gévaudan na jugu Francuske, koje je počinila tajanstvena zvijer. Istražujući okolnosti u kojima su se dogodili napadi, de Fonsac otkriva složenu mrežu intriga lokalnih moćnika, sumnjajući da čudovištem upravlja ljudska ruka.

Vučje bratstvo Christophea Gensa raskošan je povijesni spektakl, koji je filmski kritičar Roger Ebert duhovito – i sasvim prikladno – opisao kao „eksploziju u žanrovskoj tvorini“. Gens s velikom vještinom kombinira elemente povijesne drame, političkog trilera, detektivskog i akcijskog filma te horora, stvarajući jedan od vizualno najupečatljivijih i zapletom najzuidljivijih europskih filmova na prijelazu tisućljeća. Bio je to i svojevrsni dokaz da francuska kinematografija po razini produkcije može parirati Hollywoodu, a ambicijom i maštovitošću ga i nadmašiti.

Iako su likovi Gensova filma fikcionalni, sama priča inspirirana je stvarnim događajima. Tajanstvena zvijer uistinu je terorizirala pokrajinu Gévaudan odnijevši prema nekim procjenama stotinjak života, a činjenica da njezin identitet nikada nije razjašnjen Gensu je poslužila kao zahvalan materijal za razvijanje teorija zavjere o igrama moći koje su naposljetku dovele do Francuske revolucije.

Kako to s žanrovskim filmovima obično biva, zaplet od gledatelja zahtijeva određenu dozu suspenzije nevjerice. Pristanete li na pravila igre očekuje vas intrigama i obratima bogata napetice, koja istražuje načine na koje strah i dezinformacije postaju moćno oružje vjerskih, političkih i ekonomskih elita za manipulaciju masama i podriivanjem ustaljenog poretka.

Restaurirana inačica redateljske verzije prikazana je 2022. u Cannesu, a tu verziju prikazujemo u Kinoteci.

SUBOTA | 3.1.

V KAO VENDETTA

V for Vendetta

DISTOPIJSKI, TRILER
US, UK, DE | 2005 | 133 MIN
DISTRIBUCIJA: Film Bank Media
REŽIJA: James McTeigue
IGRAJU: Natalie Portman, Hugo Weaving,
Stephen Rea, John Hurt

U bliskoj budućnosti Velika Britanija postala je fašistički i totalitarni režim, čija vlada proganja one koje smatra nepoželjnim: imigrante, homoseksualce i pripadnike alternativnih religija. Protagonistica filma je Evey Hammond, zaposlenica državne televizijske mreže, čiji su roditelji, kao gorljivi borci protiv Norsefirea, stradali u zatvoru. Jedne večeri aktivist s maskom Guya Fawkesa poznat kao „V” spašava Evey od napada tajne policije i odvede je da svjedoči njegovu bombardiranje zgrade Old Bailey – Centralnog kaznenog suda Engleske i Walesa.

Prije nego li su adaptacije stripova postale sinonim za eskapističke avanture superjunaka, Hollywood je inspiraciju tražio i u ambicioznijim predlošcima iz butige Marvela i DC Comicsa. Među njima posebno se ističe *V kao Vendetta* Alana Moorea i Davida Lloydja, provokativna meditacija o ekstremima anarhizma i fašizma te gorljiva satira na Veliku Britaniju 1980-ih u željeznom stisku Margaret Thatcher. Moore je filmsku ekranizaciju opisao kao mlaku kritiku neokonzervativiz-

ma Bushove administracije, koja je subverzivnije aspekte predloška žrtvovala u korist apologije američkog liberalizma. David Lloyd, s druge strane, bio je manje kritičan prema ustupcima adaptacije i generalno zadovoljniji trudom uloženi da se kompleksan i slojevit predložak prebaci na veliko platno.

Možda upravo činjenica da su obojica u pravu čini *V kao Vendetta* jedinstvenim. Riječ je o rijetkom studijskom ostvarenju čiji izdašan budžet i zvjezdana glumačka ekipa nisu zatomili ni provokativnost niti političku i društvenu aktualnost teme kojom se bavi. Film je ubrzo stekao kultni status, a pomogao je i populariziranju maske Guya Fawkesa među aktivističkim grupama (npr. hakerski kolektiv Anonymous, pokreti Occupy, Hong Kong 2014. i 2019. i mnogi drugi).

Film je u hrvatskim kinima distribuiran pod nazivom *O za osvetu*, a strip je na hrvatskom dostupan pod nazivom pod kojim ga prikazujemo u Kinoteci.

ELEGIJA ZA KRAJ SVIJE-TA

SRIJEDA | 7.1.

ISPOD KOŽE

Under the Skin

ZNASTVENO-FANTASTIČNI
UK, US, CH | 2013 | 108 MIN
DISTRIBUCIJA: Duplicato
REŽIJA: Jonathan Glazer
IGRAJU: Scarlett Johansson, Jeremy
McWilliams, Adam Pearson

Privlačna izvanzemaljka prerusena u ženu vozi se Škotskom u potrazi za muškarcima koje potom mami u smrtonosnu klopku.

Inspiriran istoimenim romanom Michela Fabera, *Ispod kože* Jonathana Glazera sjetan je pogled na ljudsku egzistenciju predstavljen iz perspektive tuđinca. Glazer i ovdje demonstrira svoje umijeće da zaplete visokog koncepta uzdigne u nešto više od eskapizma, pri čemu gledatelj opčinjava vizualnom kreativnošću i bogatstvom mogućih značenja i tumačenja. Iako sadrži niz impresivnih nadrealističkih prizora, dominantna atmosfera opipljivo je realistična. Scene u kojima protagonistica sreće muškarce na cesti nisu bile napisane, muškarci koji se u njima pojavljuju neprofesionalni su glumci, a sami prizori zaobilježeni su skrivenim kamerama na stvarnim lokacijama. Suprotstavljanjem autentičnih snimaka i fantastične premise Glazer zaranja ispod epiderme prikazanog svijeta, u mračni krvotok sastavljen od transakcijske

prirode međuljudskih odnosa, osamljenosti i potrebe za empatijom – elementima ljudskog stanja s kojima se protagonistica postepeno uči nositi.

Ispod kože je u vrijeme premijere podbacio na blagajnama, no uživao je veliku potporu kritike i našao se na popisima najboljih filmova desetljeća. Uz pogođen *casting* Scarlett Johansson u glavnoj ulozi, posebice su hvaljeni atmosfera, kreativna režijska rješenja, fotografija Daniela Landina i glazba Mice Levi, koja je egzistencijalističku jezu filma efektno destilirala u note.

Ukratko riječ je o intelektualno ambicioznom i vizualno impresivnom ostvarenju na tragu filmova kao što su *Čovjek koji je pao na Zemlju* (1976) ili *Istrebljenje* (*Annihilation*, 2018), koje znanstveno-fantastičnu pretpostavku i tuđinsku perspektivu koristi kako bi istražio što nas čini ljudima.

ČETVRTAK | 8.1.

MAJKA!

Mother!

NADREALISTIČKI, TRILER
US | 2017 | 121 MIN
DISTRIBUCIJA: Park Circus
REŽIJA: Darren Aronofsky
IGRAJU: Jennifer Lawrence, Javier Bardem,
Ed Harris, Michelle Pfeiffer

On i Ona, žive u osamljenoj vili nedavno spaljenoj do temelja. On je veliki pjesnik kojeg muči kreativna kriza, a Ona je usmjerena na renovaciju i održavanje njihova doma. Jednoga dana na vrata im dolazi ranjeni Muškarac, uskoro u pratnji supruge, koji će svojim neobičnim ponašanjem unijeti nemir u ionako napetu atmosferu.

Nakon što je uništio pa obnovio svijet u biblijskom spektaklu *Noa* (2014), Darren Aronofsky iskoristio je starozavjetnu simboliku kako bi ispričao još jednu alegoriju o civilizaciji koja fascinirano juri u vlastitu propast. Njegova *Majka!* počinje kao gotička melodrama o ženi koju možda *gaslighta* njezin narcisoidni suprug, a prerasta u apokaliptičnu satiru o stanju suvremenog svijeta narušenom ekološkom krizom, lažnim vijestima i obožavanjem pogrešnih božanstava. Aronofskijeva *Majka!* priča je o đavoljem mehanizmu maskiranom u božanski plan, buretu baruta u doslovnom i metaforičkom smislu, čiji fitilj uvijek i iznova pali nedosta-

tak ravnoteže tzv. muškog i ženskog principa u prirodi, civilizaciji i uopće svijesti.

Suptilnost u korištenju simbola, metafora ili poruka nikada nije bila Aronofskyjeva jača strana – a vjerojatno ni namjera, no to nadoknađuje nadahnutom režijom, zbog čega gledanje ovoga filma postaje gotovo pa fizičko iskustvo. Voljeli ga ili mrzili, *Majka!* spada među jedinstvena ostvarenja u povijesti kinematografije, jedan od onih čije je iskustvo teško pretočiti u riječi i koje ćete teško zaboraviti.

PETAK | 9.1.

SPASIMO ZELEN PLANET!

Figureul jikyera!

CRNA KOMEDIJA
KR | 2003 | 118 MIN
DISTRIBUCIJA: CJ Entertainment
REŽIJA: Jang Joon-hwan
IGRAJU: Shin Ha-kyun, Baek Yoon-sik,
Hwang Jeong-min, Lee Jae-yong, Lee
Ju-hyeon

Byung-Gu mladić je opsjednut teorijama zavjere. On vjeruje da su svi problemi suvremenog društva posljedica izvanzemaljske urote Andromedanaca te da će čitav planet biti u velikoj opasnosti ako se ne uspije organizirati sastanak s andromedanskim princem prije potpune pomrčine Mjeseca. U tu svrhu odlučuje pronaći i oti izvanzemaljca koji živi na Zemlji, a najlogičniji sumnjivac je Kang Man-Shik, predsjednik i izvršni direktor kemijske kompanije Yoojae.

Spasimo zeleni planet! Janga Joon-hwana klasik je suvremenog korejskog filma, nastao u periodu kada je zahvaljujući međunarodnim uspjesima Parka Chan-wooka, Bonga Joon-hoa i Kima Jee-woona kreativnost korejskih autora prepoznata daleko izvan nacionalnih granica. Jangov film sadrži sva obilježja zbog kojih je internacionalna publika i zavoljela korejsku kinematografiju: originalan i svjež pristup poznatim temama i motivima, kreativna režijska rješenja i vrhunsku produkciju, neočekivani spoj žanrova te izvrstan balans zabave i društvene

kritike. To se posebice odnosi na rastući socijalni i ekonomski jaz kao posljedicu naglog ekonomskog procvata korejske ekonomije, što je i dalje česta tema brojnih korejskih filmskih i TV/streaming uspješnica.

Spasimo zeleni planet! intrigira neobičnim konceptom na kojem gradi zaplet, a gledatelje osvaja originalnošću režije i karakterizacije likova te vješto vođenom pričom, zbog koje nikada ne znate što vas čeka. Unatoč uspjehu filma, Jang se u nastavku karijere nije često bavio režijom, no njegov dugometražni prvijenac i dalje se ubraja među najbolja ostvarenja korejske kinematografije početka 2000-tih.

Američki *remake* filma trebao je režirati Ari Aster (*Hereditary*, *Midsommar*), da bi ga naposljetku realizirao Yorgos Lanthimos, uspješno prilagodivši Jangov koncept „iščašenom“ realizmu svoje estetike te suvremenom *Zeitgeistu*.

IMPRESSUM

IZDAVAČ

Centar za kulturu i film
Augusta Cesarca
Ilica 227, 10000 Zagreb

RAVNATELJICA

Maja Jurić Ivoš

VODITELJ FILMSKIH
PROGRAMA, TEKSTOVI
Mario Kozina

DIZAJN

Studio Šesnić&Turković
Klara Zaher

TISKARA

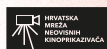
Kerschoffset

NAKLADA

300

Croatian
Audiovisual
Centre
hrvatski audiovizualni centar

EUROPEAN
CINEMA
Creative Europe MEDIA

medijski pokrovitelji:

Večernji
list

N1

102.5
YAMMAY FM

GRAZIA

moda.hr

RADIO STUDENT
Radio Beograd 102.5 FM

